

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»**

**ІЛЛІНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ КОЛЕДЖ
МОН УКРАЇНИ**

**Поєднання науки, освіти,
практичного виробництва
і справедливого продажу
якісної органічної продукції**

МАТЕРІАЛИ

**XIII міжнародної науково-практичної конференції
23 червня 2022 року**

**Вінниця
2022**

УДК 001+37+631.15]:338.439.65: 631.147 (063)

П 47

*Матеріали тез рекомендовані та затверджені до друку рішенням Вченої ради
ННЦ «Інститут землеробства НААН», протокол № 4 від 11 липня 2022 р.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

КАМІНСЬКИЙ В.Ф.

д.с.-г.н., проф., акад. НААН

Заступник головного редактора

ТКАЧЕНКО М.А.

д.с.-г.н., чл.-кор. НААН

АСАНІШВІЛІ Н.М., канд. с.-г. наук

БОЙКО П.І., д. с.-г. н., проф.

ГОЛОДНА А.В., д. с.-г. н.

ЛЕВЧЕНКО О.С., д. ф.

КОЛОМІЄЦЬ Л.П., канд. с.-г.н.

КУРГАК В.Г., д. с.-г. н., проф.

МАЛИНОВСЬКА І.М., д. с.-г. н., чл.-кор. НААН

СЛЮСАР І.Т., д.с.-г.н., проф., чл.-кор. НААН

ШТАКАЛ М.І., д. с.-г. н.

Відповідальна за випуск – А.О. Гмир

П47 Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції (Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції 23 червня 2022 року, Чабани). – Вінниця : ТОВ «Твори», 2022. – 228 с.

ISBN

Представлено результати наукових досліджень з питань виробництва та споживання органічної продукції. Розкриті важливі питання впровадження органічного виробництва та визначено перспективні напрями подальших наукових досліджень. Проаналізовано сучасний стан використання земельних ресурсів в основних ґрунтово-кліматичних зонах України з урахуванням соціальних, політичних, економічних, енергетичних і екологічних реалій сьогодення.

Розраховано на керівників і спеціалістів сільського господарства, наукових співробітників аграрного профілю, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

УДК 001+37+631.15]:338.439.65: 631.147 (063)

ISBN

© ННЦ «Інститут землеробства НААН», 2022

©ТОВ «ТВОРИ», 2022

В.В. Флакей, Є.О. Юркевич

**МОЖЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ
ОРГАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ
В ІНТЕГРАЦІЇ З НУЛЬОВИМ ОБРОБІТКОМ ҐРУНТУ
ЯК РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ 165**

О.І. Гулич

**РОЗВИТОК РИНКУ БІОПРЕПАРАТІВ ЗАХИСТУ
РОСЛИН В УКРАЇНІ 169**

Н.В. Пиляк, В.І. Крутякова, О.М. Нікіпелова

**ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ СТВОРЕННЯ
ТА ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ
БІОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН 175**

Є.В. Рачицька, О.А. Примаков, О.В. Головій

**ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ХАРЧОВОЇ
ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ КОНОПЕЛЬ 178**

В. Сербенюк

**ПРИРОДООХОРОННА ЗДАТНІСТЬ ПОСІВІВ
КУКУРУДЗИ ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА
НА ДРЕНОВАНИХ ОРГАНОГЕННИХ ҐРУНТАХ 183**

М.Л. Тирусь

**УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ АМАРАНТУ ЗЕРНОВОГО
В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО 186**

В.М. Пугачов

**РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА
У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД 189**

М.П. Малярчук, О.В. Казновський

**ВПЛИВ НУЛЬОВОГО ТА МІНІМІЗОВАНОГО ОБРОБІТКУ
ҐРУНТУ З РІЗНИМИ ДОЗАМИ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ
НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ СОЇ 193**

produktiv-mozhut-zaluchitisy-a-do-grantovoyi-programi-inicijovanoyi-obyednannyam-organichna-iniciativa (дата звернення: 17.06.2022)

4. Українські виробники органічної продукції можуть отримати допомогу від німецького фонду URL:<https://dpss.gov.ua/news/ukrayinski-virobniki-organichnoyi-produkciyi-mozhut-otrimati-dopomogu-vid-nimeckogo-fondu> (дата звернення: 17.06.2022)

УДК 633:631.147:631.51(043.2)

В.В. Флакей, здобувач вищої освіти ступеня,

доктора філософії, другого року навчання

Є.О. Юркевич, д-р с.-г. наук, проф., науковий керівник

Одеський державний аграрний університет

МОЖЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ОРГАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В ІНТЕГРАЦІЇ З НУЛЬОВИМ ОБРОБІТКОМ ҐРУНТУ ЯК РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Актуальність теми. Ресурсозберігаючі технології щодо вирощування польових культур наразі є дуже важливими та затребуваними у сільськогосподарській галузі. Основною вимогою до них є не тільки забезпечення економії фінансових та матеріальних ресурсів, які є одними із важливих елементів у виробництві продукції, а і збереження ґрунту, як основний засіб виробництва, його властивостей родючості і екології та навколишнього середовища загалом. Нині, із основних існуючих систем землеробства, найбільш актуальною, яка має можливість задовольнити частину вимог, є біологічна система землеробства. За рахунок її впровадження, в технології вирощування культур всі засоби захисту рослин та добрива хімічного походження замінюються біологічними препаратами, що, своєю чергою, виключає пестицидне навантаження на ґрунт, не порушує його мікробіологічне середовище, не несе ніякої загрози загальній екології. Ця система ідеально консолідує процеси землеробства з тваринництвом, що утворює нові напрями дослідження у цих галузях. Також важливим принципом біологізації технологій

виращування культур є чітке дотримання науково обґрунтованої сівозміни, що, своєю чергою, призводить до кращого планування процесів господарювання та економії ресурсів.

Попри перераховану кількість переваг введення органічної технології в господарювання, вона має ряд недоліків. Одним із них є активне застосування заходів механічного обробітку ґрунту. [1]

Мета та результати досліджень. Рішенням цієї частини, було прийнято інтеграцію нульового обробітку ґрунту в органічну технологію виращування культур. Наразі нульовий обробіток є одним із основних елементів виращування культур, адже дає можливість зберегти структуру поля, зробити її стійкою до різного типу ерозій, зменшити втрати вологи з ґрунту. Також тут варто врахувати і економію виробничих ресурсів. Тому це об'єднання дає змогу задовольнити всі вимоги щодо результативнішого виращування зерна без негативних ефектів.

Щоб дослідити можливості цього об'єднання нами було обрано для дослідів сою – культуру, яка є цінною у сільськогосподарському виробництві, завдяки своєму широкому застосуванню у промисловості. Також під час цього дослідження порівнювались біологічні препарати захисту рослин, інокулянти та мікродобрива двох відомих виробників БТУ-Центр та ENZIM Agro.

Було розроблено по обробітку ґрунту 3 варіанти дослідження: нульовий, полицевий і безполицевий обробіток. Останні два варіанти активно застосовуються в органічному землеробстві.

Включення нульового обробітку ґрунту в органічну технологію виращування сої викликало певні складності, порівняно з звичайною органічною технологією. Адже виключення обробітку ґрунту несе і виключення механічних заходів боротьби із бур'янами, а застосування нульового обробітку в традиційній технології виращування веде до інтенсивного застосування гербіцидів. Як показує світова практика, одним із рішень цієї проблеми є застосування спеціальних косарок, передпосівних катків-мульчерів і т.д. На жаль, виробництво косарок, які можна було б застосовувати у догляді за культурою ще не поширене в Україні. Одним із виробників, який робить перші кроки в цьому напрямі і тестують агрегат, є ПП «Агрореммаш-Плюс». Ще у боротьбі з бур'янами можна застосовувати ротаційні борони, проте їх можна застосовувати на початкових стадіях розвитку сої і ефективність їх не висока, якщо спостерігатиметься висока

забур'яненість поля. Взагалі механічні заходи боротьби не можуть гарантувати сто відсотковий результат, оскільки вони можуть знищити бур'ян в міжрядді, при цьому залишаючи його в рядку [4].

Знову ж, звертаючись до світової практики, у багатьох країнах світу ведуться розробки біогербіцидів, одні із відомих які є «Каст» (Німеччина), «Біалофос» (Японія), FarmSafe (Австралія). Ці препарати вже проходять тестування, а FarmSafe був представлений в Україні в 2019 р. [2; 3].

Також під час проведення дослідження було виділено моменти, на які обов'язково потрібно звертати ретельну увагу, а саме: підбір скоростиглого сорту, адже строки посівів такої сої пізні і відповідно тривале висихання зерна до кондиції збирання; підбір сівалки з можливістю сівби по «нулю».

Ця інтеграція порівнювалась з традиційними безполицевим і полицевим обробітками ґрунту. Урожайність сої варіанта з нульовим обробітком становила в межах 1,6-1,7 т/га, полицевий обробіток – 2,2–2,4 т/га, безполицевий – 2,1–2,3 т/га.

Висновок. Отже розглянувши врожайність сої за органічної технології вирощування про нульовому обробітку ґрунту, можна стверджувати, що ця технологія хоч поки що і не є високопродуктивною та результативною, проте це перспектива для майбутнього розвитку в аграрно-промисловому комплексі. Загалом у розробці цієї технології можна виділити такі можливості як:

- збереження родючості ґрунтів та, покращення їх стійкості до ерозій, зменшення втрати органічної речовини;
- зменшення пестицидного навантаження на землю та навколишнє середовище;
- здешевлення технології вирощування культур завдяки меншій витраті ППМ та використання менш дорогих біологічних препаратів;
- покращення стану тваринництва, адже це є невід'ємний компонент органічного виробництва, завдяки забезпечення господарства органічними добривами;
- покращення якості виробленої продукції.

При введенні органічної технології основними елементами вирощування культури є:

- розробка і дотримання сівозміни;
- виключення всіх хімічних добрив та засобів захисту рослин, заміна їх на біологічні;
- підбір сортів та гібридів культур, адаптованих до цієї технології;
- підбір технічних засобів, які задовольняють вимоги технології.

Взагалі органічна продукція, яку може виробляти сільське господарство, сьогодні дуже затребувана на зовнішньому і внутрішньому ринках, і має досить високу вартість. Основне, що нам залишається, це покращити біологічну систему землеробства, яка наразі існує, адаптувати її до сучасних кліматичних умов та науково-технічних можливостей, що своєю чергою, підніме її продуктивність в плані кількісних показників урожайності.

Список літератури

1. П.О. Стецишин, В.В. Рекуненко, В.В. Пиндус. Основи органічного виробництва: навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2011. С. 13–25.
2. URL: <https://propozitsiya.com/ua/biologicheskie-sredstva-zashchity-rasteniy-ot-sornyakov-zarubezhnyy-i-otechestvennyy-opyt> (дата звернення 20 травня 2022 року)
3. URL: <https://agrosience.com.ua/herba/63-biologichnyi-metod-borotby-buryanamy> (дата звернення 20 травня 2022 року)
4. URL: <http://agroremmash-plus.com/ru/organicheskoe-zemledelie/kosilkadlya-organicheskogo-zemledeliya-maximarin?tmpl=component&print=1> (дата звернення 20 травня 2022 року)